

Open News 10

Denní zpravodaj Open Air Programu Mezinárodního festivalu
Divadlo evropských regionů Hradec Králové

pondělí 30. 6. 2014

Peklíčkem jsme si prošli vloni Open Air žije!

rozhovor

Včera, v předposledním dni festivalu, jsem se v Žižkových sadech sešla se sympatickou ředitelkou OAP Martinou Erbsovou. Ačkoliv všichni kolem už pomalu ztrácí síly, ona se stále usmívá. Než nás déšť stihl celé promáčet, poprosila jsem ji, aby okem „šéfký“ toho všeho zhodnotila letošní ročník Open Air Programu.

Jak bys zhodnotila letošní jubilejní ročník?

Mně se to líbilo moc. Počasí vyšlo, technicky to bylo zabezpečené, produkčně výborně a celkově to probíhalo dobře. Mám radost i z diváků, kteří letos byli velmi kultivovaní a užívali si město. Velkou radost mám i z toho, že nám město propůjčilo budovu bývalé knihovny - Villu Mysterii, kterou jsme obsadili a kde se ti lidé setkávali. Všichni výtvarníci, tvůrci, místní. Ta vize, že festival je kreativní organismus, do kterého se všichni zapojují a kooperují a společně ho vytváří, to se letos hodně ukázalo. Prostě nejsme žádná agentura, která by přijela na deset dní do města a udělala tu festival, ale zapojujeme všechny kulturní i neziskové organizace.

Villa Mysteria je letošní novinkou, že?

Ano. Rok je to vlastně po knihovně prázdné a tak nás napadlo toho využít. Bavilo mě, že jsou dobré reakce. Momentálně město řeší, jestli z toho bude spolkový dům, tak mám pocit, že jsme jim ukázali další možnost. Co by se s tím dalo udělat, jak takovou budovu ožít. A i když je to super hyper chráněná budova, tak si myslím, že jsme se k tomu chovali s úctou.

Takže nenastaly žádné fatální problémy, s kterými byste se museli během festivalu vypořádat?

Nene, vůbec ne. Peklíčkem jsme si prošli vloni. Než se to usadilo, než se zjistilo, kdo s kým má jak mluvit.. Ale letos si to opravdu sedlo. I když v průběhu roku fungujem převážně virtuálně, protože

Hedoné - site-specific project, Divadlo na cucky, Olomouc (foto: J. Slavíček)

v Hradci téměř nikdo z týmu trvale není. Na to, že asi třetina lidí dělala letos státnice nebo dopisovala diplomky - vlastně to byly klíčové osoby - to dopadlo skvěle. Takže opravdu velkou chválu všem, že to dali, že se zabejčili.

A jak vidíš festival do budoucna? Máš nějakou vizi?

Loni jsme si vlastně začali uvědomovat, jak ten mechanismus funguje. Letos si myslím, že si to sedlo a příští rok budu velmi ráda, když se to takhle udrží. Abychom si to ještě více osahali a neexpandovali víc, než je to nutný. Radši to udržet v týhle velikosti. Letos tu máme 260 produkcí, když počítám teda výstavy, hudbu, všechno. První rok, když jsme

začínali, tu bylo 21 souborů, 21 představení a takhle se to rozrostlo. Ani nevím, jestli se tím člověk má chlubit nebo se zaleknout. Jestli už člověk není moc nenažranec.

A ročníky chcete udržovat tématicky?

Určitě budeme vždycky vybírat nějaké téma. Má to velký význam i s tím vizuálem. Eva Hronovská, moje spolužačka ze základky, která se k tomu letos přidala, vytvořila tak hezkou vizuál, že máme vyprodané všechny katalogy, placky, plakáty pořád někdo odtrhává... lidi do toho jsou jak diví. A z toho má člověk opravdu velkou radost.

Chtěla bys ještě něco dodat, případně vzkázat?

Já mám největší radost prostě z toho, že se ti lidi na sebe balí a ono to funguje. Že se to všechno tak pěkně spojilo. Měli jsme i tu diskuzi (proběhla ve čtvrtek 26.6 v Respektu, reportáž v ON č.7 - pozn.red.) jestli je Hradec mrtvý nebo mrtvější. Ale on není, jde jenom o to najít prostředky, říct si, je tady hezký prostor, město je hezký. A začít burcovat lidi, že v tom můžou něco podniknout sami. Myslím, že tohle ukazuje festival dost výrazně. Lidi to spojuje a z toho mám fakt největší radost. A to je vlastně to, proč ten festival je a měl by být.

Já Martině děkuji za rozhovor. A především za nadšení a pevné nervy nejen její, ale celého týmu, díky kterému jsme si těch deset dní mohli báječně užít.

šklib

editorial

Jubilejní patnáctý ročník Open Air Programu končí. Letošní téma - Metamorfózy - bylo naplněno až do dna, alespoň z našeho pohledu. Festival se opět proměnil, a dovolím si tvrdit, že zase k lepšímu. Metamorfovaný brouk OAP má opět o něco barevnější a pestřejší krovky. A znovu o něco povyroste, nenažranec. Naši festivalovou šéfkou, Martinu Erbsovou, jeho rozměry někdy až lekají - jak se dočtete v rozhovoru, který ON poskytla. Ale je to dobře. Změna je život a schopnost festivalu se každý rok metamorfovat je nevyvratitelným důkazem, že žije! Tak ahoj za rok! zik

Zpětná vazba

Milá Kataríno a ostatní, díky za článek o našem divadle. Myslím, že jste docela hezky vystihla podstatu divadla utlačovaných a určitě je dobré položit si otázku, zda patří na festival, kde je tak rozmanité publikum. Chápu, že článek je Vaší osobní reflexí představení. Ráda bych Vám ale poskytla svůj pohled na věc. Přestože bylo publikum tak rozmanité, téma s lidmi velmi rezonovalo, a silně a živě na něj reagovali, právě protože - jak jste napsala - situace byly všem důvěrně známé. A o to jde - aby se lidé s příběhy identifikovali a měli chuť o nich diskutovat, zabývat se jimi, zkoušet nové možnosti. A to se myslím ve Čtyřce povedlo. Obvykle je v Čechách hodně těžké dostat někoho na podium - tady tomu bylo naopak. Takže já jsem chaos a živou atmosféru velmi vítala. Prostor byl skvělý, právě tím, že byl malý, intimní a lidé k sobě měli hodně blízko, což vytvářelo výborné základy pro vzájemné sblížení a diskuzi. Podle mě to mělo smysl a jsem za možnost představení fóra v Hradci velmi ráda.

Mějte se krásně, Martina Čurdová

(Reakce se týká článku *Je na festivale možný zmysluplný dialog?* redaktorky Kataríny Markové z čísla ON 6, jenž reflektoval realizaci dílen divadla fórum *Změna je život a Bundy a rizky* sdružení Laboratorů divadla utlačovaných.)

Milá Martino, díky za zpětnou vazbu, Váš pozitivní dojem z průběhu dílny je pro nás samozřejmě jedině dobrou zprávou! Díky za ni. redakce ON

Co se skrývá v šuplíku?

reflexe

V rámci včerejšího programu měli diváci možnost navštívit autorské čtení v Klubu č. 4 nazvané *S kůží na trh*. Šlo především o tvorbu lokálních autorů, kteří nemají ambice svou poezii vydávat či šířit, spíše si ji rádi občas přečtou v kruhu většinou sobě navzájem známých tváří. Toto čtení bývá organizováno pravidelně asi jednou do měsíce, první z nich proběhlo už před deseti lety. Se svým příspěvkem se může přidat každý, kdo se přihlásí před začátkem akce.

Protože autoři četli „ze šuplíku“, dohodli jsme se, že je v tomto článku ponechám v anonymitě. V prvním, přibližně půlhodinovém bloku jich četlo dohromady asi sedm. Dámy se věnovaly spíše milostným námětům, jedna z nich svou lásku vyznávala prostřednictvím barvitých popisů přírody. Pouze sympatická hnědovláská vyčnívala tématem Prahy, o níž sepsala dvě své básně, obě velice zdařilé. Zbytku dam se bohužel ne vždy podařilo vyhnout se klišé jako „rezavý klíč“. I tak sklidily všechny důstojný potlesk.

Pánové se předvedli tři a jejich poezie se věnovala jednoduchým námětům z každodenního života. Jeden z nich svůj výstup věnoval snoubencům z řad stálých návštěvníků. Při básni o loupežnické svatbě publikum vyzval ke spolupráci

a chtěl po něm, aby při jeho verších odříkávalo refrén. Reakce byly spíše rozpačité, nakonec se to podařilo, nicméně já jsem po tomto výstupu nabyla dojmu, že jsem zde asi trochu omylem. Verše byly jednoduché, nicneříkající a nepřinášely nic nového.

Následující pauzu a začátek druhého bloku jsem tedy u baru věnovala nakládanému hermélínu s chlebem a pivem. Přiznávám, že to pro mě byla jedna z nejpoetičtějších částí tohoto večera. Pod nohama mi brousil pejsek typu „Dášeňka“, který se však jmenoval Dexter, a žadonil o kůrku chleba. Když jsem dojedla, šla jsem poslouchat dál.

Po milé říkance o lásce k jídlu, kterou přednesla drobnouká zrzka s batohem na zádech, si celý zbytek druhého bloku pro sebe ukořistil asi čtyřicetiletý muž s povídkou o tom, jak s kamarádem ukradli pro jeho ženu dvoumetrového papírového Horta Fuchse z obchodního domu a pak je začalo nahledávat svědomí. Historka to jistě mohla být zábavná, leč

v jeho podání šlo o velice zdouhavý text prošípaný krajně nepřijemnými sprostými slovy, kterými označoval povětšinou mladé dámy a pozorování jejich sukní, pravděpodobně svou nejoblíbenější zábavu.

Další část, kterou mohl obohatit kdokoli další z publika, jsem už vynechala kvůli

jinému představení. Jsem ráda, že pravidelně funguje prostor pro tvůrce, kteří dostanou chuť se se svým „šuplíkem“ trochu pochlubit. Ze „čtyřky“ jsem nicméně odcházela poněkud rozpačitá. Mrzelo mne, že lidé, kteří se zabývají poezií a snaží se skrze ni vyjádřit, mají sklony k jednoduchému a docela trapnému humoru. Večer doprovázela také šikovná

tanečnice Veronika z Tanečního divadla Honzy Pokusila, která improvizovala na hudbu a případné verše do ní čtené. K tomu jeden ze čtoucích poznamenal: „Když Veronika řiká, že bude improvizovat na libovolná slova, mám vždy chuť říct: hovno.“ A publikum jeho vtip vděčně ocenilo. Kromě mě tedy... prst

Nočné muchy: Divadluška poľná (Theatron plenerum) a Cividlo slepooké (Miraculo nonvideun)

glosa

Tak ako ľudia blúdia v mysterióznom opare Villy Mystérie, tak pákrát zablúdia aj do divadla. Predsa len sa zotmelo, viditeľnosť klesla a človek si tak nikdy nie je istý kde je. K uvedomeniu nemusí vôbec prísť, veď svitá až o 5 hodine ránej. Intuitívne, ako muchy, sa však vydajú za svetlom. Keď nájdu jeho zdroj, v tomto prípade oslnivé reflektory ožarujúce pódia, z obrovskej radosti nevedia prestať bzučať a poletovať. Keď sa unavia nachvíľku zmĺknu a nevíria prah pohybom, trápí ich však smäd. Ďalšou výpravou sa tak stane predieranie sa cez hustý porast skupiny ľudí, ktorí k údivu

nebzučia, nelietajú iba sedia a vnímajú. Keď sa po tejto strastiplnej výprave človek/mucha dostane k živému prameňu, logicky z toho vyplýva, že sa musí dostať aj späť. A tak s celou vervou opäť absolvuje výpravu porastom, vypučí zadok, povytlačá tak pár „konárov“, povie si pardon a potom sa so spokojnosťou naň usadí. Rituálne oslaví absolvovanie tejto náročnej cesty, najlepšie so spolupútnikom, čo ju absolvoval s ním. Dobře unavený a už aj osviežený si potom hoví a pobzučkáva ako mu je výborne. Celý tento jav sa deje paralelne s javom druhým. Dochádza tak k fenoménu „divadla“ na divadle.

mark

Nebe je jako liga mistrů, dostanou se tam jenom ti nejlepší

recenze

Včera měli diváci možnost zažít dobrodružnou cestu na Říp s hráči Viktorie Plzeň. **Viktorka na Řípu od Volného sdružení umělců pro a za podpory Plzně 2015** se odehrála v Open stanu od 20:00. Měla to být podívaná o tom, co je „mezi lidmi nehmotné, ale spojující – kopaná.“ Čtyři herci předvedli zábavu k popukání, která byla jednoduchá, ale účinná a i „ne-fanoušek“ fotbalu jako já se mohl bavit. Soubor, který vznikl v rámci premiéry pro projekt **Autobus 2015** a je pod záštitou o.p.s. Plzeň 2015, si vzal na paškál pouť na Říp k počtu sv. Jiří, kterou 21. 4. 2014 vykonali hráči Viktorie Plzeň pod vedením trenéra Vrby.

Režie inscenace se ujal David Doubek.

Když jsem vešla do Open stanu, nemohla jsem si nevšimnout naivní scénografie hry, která sestávala z velkého modelu zeleného kopce a okolní venkovské krajiny. Na něm byly rozmístěny stromy, zvířátka, fotbalové hřiště, hřbitov, kostel a domy. A když se objevili tři herci, převlečení do modro-červených dresů a zelených mikin s herečkou v černém, všichni už ve svých postavách, divák musel očekávat, že o hodinovou zábavu je stoprocentně postaráno.

Hned druhý den poté, co tým dorazí na Říp, začíná tvrdý trénink. Trenér si vezme na stranu Václava Pilaře, aby mu domluvil, ten však nestihne dohnat svůj

tým včas, a proto se vydává jinými stezkou na Říp. U hřbitova potká smrtku, která mu oznámí, že je novým mesiášem, jenž má za cíl dostat se na vrchol. Během své cesty se propadne do hory, kde se setkává s drogově závislým fotbalovým hráčem a odolá drogám se slovy, že „lajnovačka patří na hřiště“. Můžeme vidět i zbytek týmu, kterým se zjevily Pavla Nedvěda, sdělující jim příchod mesiáše. Mužstvem proudí smíšené emoce – radost i žárlivost, s nimiž se vyrovnávají každý po svém.

Jako loutky a rekvizity slouží hercům mnoho věcí. Když si nevstačí s figurkou Pilaře, používají figurky s tyčí, totožné s těmi, co jsou u stolního fotbalu. Ti představují tým. Trenér Vrba je doslova představen stromem toho samého jména. Loutkové scény se často střídají s těmi hranými a přechody působí velmi plynule.

Ze sportovců si tropí neuvěřitelnou legraci, což třeba dokazuje scéna bohoslužeb, kde je jako posvátný text použita biografie Pavla Horvátha a Broučci Jana Karafiáta, oba dokazující, jak moc tým musí držet pospolu.

Inscenace byla velmi povedená, místy mi připomínala hru malých dětí s autíčky nebo plastovými zvířátky, což mě přeneslo trochu do dětských let. Jako absolutní sportovní analfabet jsem měla problém rozumět všem vtípům, přesto jsem se ale skvěle pobavila.

vleet

V Hradci se nic neděje...?

reportáž

V úterý 24.6. byla v Respekt stanu v Žižkových sadech naplánována veřejná diskuse k projektu **Kulturní zповědnice**, kterou na pozvání o.s. Kontrapunkt (královéhradecké neziskovky, jež mimo jiné pořádá i Open Air Program) přivezl nezávislý kulturní network **Nová síť**. Ten se již deset let snaží podporovat rozvoj nezávislého umění a oživit kulturu v regionech po celé ČR. Propojuje jednotlivé umělce a kulturní organizace a poskytuje jim možnost vzdělávání či art advokacie.

Jedním z novějších počínů **Nové sítě** je právě **Kulturní zповědnice**. Červená dvojbudka tak trochu připomínající „místo smíření“ z katolických kostelů, ale poněkud i „místo uvolnění“ z dob, kdy splachovací WC ještě nebylo rozšířeno. :-). Obě asociace mají své opodstatnění, zповědnice má opravdu za cíl poskytnout těm, kteří seberou odvahu a vstoupí, smíření plynoucí z pocitu, že někdo naslouchá jejich nápadům, názorům a postřehům. A také uvolnění od přetlaku myšlenek a starostí. Autoři ale zároveň doufají, že tyto hovory podníť v občanech chuť po osobním zapojení a touhu něco sám změnit. V tom smyslu se snaží dialogy ve zповědnici vést. V druhé řadě (nikoliv ale významem) funguje projekt jako sběr dat, týkajících se pohledu občanů na kulturu v jejich městě. Tato data se mohou stát podkladem pro další animační aktivity v konkrétní lokalitě.

Kulturní zповědnice, která k nám doputovala ze severočeského Varnsdorfu a dále pokračuje do Plzně či Ostravy, měla i za ty krátké tři dny, kdy se na OAP realizovala, dobrý ohlas. Budkou, jež zakotvila vedle festivalového centra Villa Mysteria v Klicperově ulici, prošlo během šesti hodin 50 respondentů. A to nejen z řad místních, ale i mimo-hradeckých, kteří přijeli na festival – ať už jako diváci nebo jako aktéři. Díky této pestrosti měli „kulturní důvěrníci“ možnost porovnávat pohledy „zevnitř“ i „zvenčí“.

Bohužel, na zamýšlené úterní setkání s realizačním týmem si nikdo z hradecských ani přespolních čas neudělal. Všichni tři přítomní zástupci **Nové sítě** – koordinátorka **Adriana Světlíková**, předsedkyně sdružení **Dagmar Kantorová** a produkční a koordinátor **Petr Pola** – byli ale velmi ochotní a pro Open News odhalili, jaká byla témata, která se v jednotlivých „zповědních“ nejčastěji objevovala.

Z programu vybírá... Petra Pánková

Programové tipy

Je před námi poslední festivalový den a to, že čtete v Open News tuto rubriku znamená, že vám ještě zbyly síly anebo už jen nadšení a chcete prožít naplno těch posledních pár hodin.

Rapidně ubylo sil i samotnému festivalu a za zmínku stojí pouze **Rytmy kongy** od pěti hodin v Žižkových sadech. Ale jak je posledních několik dní častým nemilým jevem, je možné, že se kvůli počasí na poslední chvíli zruší nebo přesunou.

Když už budete v parku, využijte možnosti naposled navštívit Kafekáru – naši redakci hojně navštěvované a velmi oblíbené místo. Mým „best of“ je „africká“ a už teď se těším na další ročník festivalu, až ji budu moct po ránu (v redakčním světě rozuměj po 13 hod) s přivřenýma očičkami popíjet znova.

S krásnou Villou Mysterií, která mnohým

Jedním z největších nedostatků královéhradecké kulturní scény je údajně špatná práce s informacemi. Podle respondentů zповědnice neplatí až tak dalece omýlané úsloví, že „v Hradci se nic neděje“. Dobré projekty zde sice vznikají, ale mívají malou odezvu či krátkou životnost. Na vině je podle zповědaných právě nízká informovanost Hradečanů o kulturním dění. Chybí webový informační portál či blog, který by na zajímavé akce upozorňoval. Další frekventované téma bylo dvojsečné. Na jednu stranu pozitivní fakt, že Hradec je rozsáhle rekonstruován. V nedávné době byla úspěšně dokončena řada revitalizačních projektů – rekonstrukce hradeckého pivovaru, renovace Jižních teras, lávka přes Orlici u zimního stadionu či rekonstrukce Náměstí 28. října a ulic S. K. Neumannova a Dukelské. Jako problém však občané vidí to, že se tyto pozitivní změny dějí příliš rychle a jejich dokončení a uvedení nového místa do provozu se odehraje často bez jakéhokoliv „iniciačního rituálu“. Hradečtí tak často ani nevědí, že se některá z lokalit dokončila a procházejí se pak po místech, která jsou pro ně neznámá, cizí a se kterými se musí znovu sžít. Tématem č. 3 byl fenomén Hradce Králové jakožto univerzitního, studentského města. Početná skupina vysokoškolských studentů se jen minimálně kontaktuje s místními, přitomnost studentstva coby živelnější části obyvatelstva se téměř nepromítá do každodenního života Hradečanů. Mezi dalšími tématy se objevila například problematika údajně nevyvážené dramaturgie Klicperova divadla, jež se podle respondentů orientuje spíše na avantgardnější smýšlející publikum a nedopřává podívanou konzervativnějšímu divákovi. Naopak si hradečtí chválili své město coby ideální místo pro rodinný život a život s dětmi. Posledním tématem, které zástupci **Nové sítě** vyzdvihli, byla role královéhradeckého Open Air Programu, jakožto místa setkávání profesionálů i laiků napříč společenským zařazením, národnostmi i věkovým spektrem. Open Air i podle respondentů zповědnice zdá se funguje jako prostor ke sdílení zkušeností a vzájemného obohacování. Pro jindy snad trochu ospalý Hradec je OAP zprostředkováním živého umění a inspirace, a to přímo v centru města, a tedy na dosah místním (na rozdíl třeba od hudebního festivalu Rock for People).

Když se to tak vezme kolem a kolem, říkájí „kulturní důvěrníci“ z **Nové sítě**, zdá se, že přese všechno jsou Hradečtí se svým městem spokojeni a jsou tu rádi. A to je nanejvýš pozitivní zpráva.

zik

Krvavý týden aneb humorně kritizující horor

recenze

Desetileté výročí vzniku nezávislého divadelního spolku **Arte della Tlampač** oslavili pánští členové (soubor jiné nemá) na Pivovarském náměstí v Hradci Králové hrou **Krvavý týden na Dagoberském panství** s podtitulem **Pětiaktová hra bez jediného úmrtí se stínovou Vladislava Klímy**.

Název hry vypovídá, že se jedná o ojedinělou záležitost plnou paradoxů a absurdity. Hra je situována do panství jednoho zbohatlíka kdesi ve Velké Británii po velké hospodářské krizi. Právě tam se sjíždí pět představitelů různých společenských odvětví. Proč? Dostali pozvánku. Proč? Nejbohatší muž světa se cítí opuštěn. A tak jsou psycholog, kněz, vysloužilý voják, vznešený otrok a zatvřelý marxista nuceni spolupracovat v boji za svou svobodu.

Tlampač se však nebojí postihnout ani současnost a kritiky docíluje opět prostřednictvím humoru. Poděkování sponzorům, reklamní spoty v průběhu naráce a neustálá touha po penězích je pojímána po vzoru Monty Pythonů. Tato zci-zovací linie, kterou je hra prošípana, vás však z hlavního děje nevytrhne. Naopak, přiměje vás k tomu, že budete chtít ještě víc. Více humoru, více absurdity, více Tlampače. Jejich styl mísící kritický humor zmíněných Pythonů a detektivku po vzoru Agathy Christie je z mého pohledu záležitostí, před kterou sami varují, a to záležitostí návykovou. „Nechceme primárně sdělovat nějaké poselství. Má to být hlavně zábava, komika, ale nějakým způsobem se tam dostalo cosi jako vzkaz světu.“, shrnuje představení jeden ze členů divadelního uskupení Tomáš Plhoň.

Tlampač v představení využije také pár oživujících prvků. Herci se zpočátku představují ve hře stínů, která dává větší prostor pro divákovou představivost. V nemalé míře dochází k prolínání jeviště s hledištěm. Herci z hlediště přicházejí, z jeviště zase házejí různé předměty do publika. Vzájemná interakce vrcholí oblíbeným lokálním vtípem odsuzujícím Pardubice.

Je třeba upozornit, že pro toto představení se divák musí vyzbrojit notnou dávkou nadhledu. Kritický pohled na to, čemu věříme, čemu se plně oddáváme, na zajetý stereotyp, chamtivou a podbí-zivou realitu všedního dne – to nemusí být pověstný šálek čaje každého diváka. Tlampač toto vše zhustil do 75 minutového představení plného uvědomělého kýče, staré Anglie a absurdního humoru, jež si mě zcela získalo.

mař

Open News, deník Open Air Programu při mezinárodním festivalu Divadlo evropských regionů v Hradci Králové 2014. Šéfredaktorka: Šárka Ziková (zik). Redakce: Petra Pánková (pan), Katarína Marková (mark), Amálie Bulandrová (bul), Anna Prstková (prst), Zuzana Šklíbová (šklíb), Stephanie Van Vleet (vleet), Irena Mařinová (mař). Host: Štěpánka Slavíčková (šš). Foto: Jan Slavíček. Komiks: Eva Hronovská. Grafické úpravy: Jaroslav Bortlík. Korektura: Eliška Polívková, Michaela Urbanová. Kontakt: redakce@oap@gmail.com, www.openairprogram.cz.